

Läkemedelskommittén Halland Seminarium Munhålans mysterier

Kapitel Munhåla och tandvård

 Region Halland Vårdgivare Halland

Talande webb

Skriv din sökning här **Sök**

Webbplats för vårdgivare > Behandlingsstöd > Läkemedel > Råd och rekommendationer > Terapirekommendationer Halland 2023 > Munhåla och tandvård

Skriv för att söka i terapirekommendationerna

Skriv din sökning här **Sök**

Ex. demenssjukdomar

Terapirekommendationer Halland 2023

Munhåla och tandvård

- Karies
- Gingivit
- Parodontit och periimplantit
- Muntorrhet
- Slemhinneförändringar
- Blödningsrisk
- Länkar munhåla och tandvård
- Rekommenderade läkemedel Munhåla och Tandvård

[Kapitel Munhåla och tandvård, Terapirekommendationer Halland](#)

Delkapitel Muntorrhet

- Läkemedelsgenomgång – **omvärdera läkemedel som kan orsaka muntorrhet!**
- I vågskålen: livskvalitet mot potentiell effekt av läkemedel
 - Särskilt viktigt med stigande ålder
- Muntorrhet kan påverka aptit, sväljning, tal
- Dålig munhälsa riskfaktor för flertalet sjukdomar

Delkapitel Muntorrhet, Terapirekommendationer Halland

läkemedelsbehandling är ett av de viktigaste läkemedel av stor betydelse.

Äldre

Muntorrhet är en läkemedelsbiverkan som är särskilt vanligt förekommande hos äldre. Se avsnitt Muntorrhet i [kapitel Äldre och läkemedel, Läkemedelsbiverkningar och interaktioner hos äldre](#).

Kliniska tecken

- Glanslösa rodnade slemhinnor.
- Lobulerad tunga (framförallt vid Sjögrens syndrom).
- Skummig saliv (framförallt vid hyposalivation).
- Atypisk kariesbild.

Behandling av muntorrhet

Kausalbehandling av sjukdomstillstånd som ger xerostomi saknas, men generellt gäller att pågående läkemedelsbehandling bör beaktas och eventuellt omvärderas.

Hyposalivation innebär att risken för karies ökar. Behandling av muntorrhet eller hyposalivation kan ges med fluoridinnehållande saliv ersättningsmedel eller salivstimulerande medel.

För att öka befintlig salivsekretion kan behandling med ex. tugg-/sugtabletter kombineras med val av tuggstimulerande livsmedel (t.ex. råkost) kan provas. Om möjligt, utsätt de läkemedel som ger muntorrhet. Prova olika salivstimulerande/ersättande läkemedel individuellt med mål att minska symtom samt förebygga karies.

Tänk på att sugtabletter kan vara en olämplig beredningsform för t.ex. personer med nedsatt oral motorik och demens. I dessa fall kan med fördel gel eller spray användas.

Glöm inte vikten av att även smörja in läpparna med cerat eller liknande.

Långtidsbehandling med vaselin bör dock undvikas.

Läkemedel

Saliv ersättningsmedel med natriumfluorid (Saliv ersättningsmedel med natriumfluorid APL munhålelösning 0,02 %). Receptbelagd. Saliv ersättning vid muntorrhet hos vuxna och barn över 12 år för våtning av munslemhinnan och som profylax mot karies. 1–2 sprayningar vid behov flera gånger dagligen. 1 sprayning motsvarar 0,12 mg NaF (0,05 mg F). Max fluoriddos per dygn är 3,3 mg NaF (1,5 mg F) vilket motsvarar 30 sprayningar.

Natriumfluorid, äppelsyra (Xerodent, sugtablett för behandling av muntorrhet och förebyggande mot karies 28,6 mg/0,25 mg).

Övriga fluoridinnehållande preparat (sprayer, ael, tucaummi och sugtabletter) kan

Delkapitel Slemhinneförändringar

- Vitt skilda diagnoser
- I allra högsta grad aktuella för vården
- Kommer sannolikt att bli lite fylligare vid årets revision

[Delkapitel Slemhinneförändringar, Terapirekommendationer Halland](#)

Hitta på sidan

[Akut herpetisk gingivostomatit](#)

[Candidos](#)

[Lichenoida reaktioner](#)

[Munvinkelragader](#)

[Tungförändringar](#)

[Afte](#)

[Protesstomatit](#)

[Gingivala hyperplasier](#)

[Lokal smärtbehandling](#)

Delkapitel Länkar Munhåla och Tandvård

- Information om tandvårdsstöd: uppdatering pågår
- Stöd för exempelvis primärvårdsläkaren

Länkar munhåla och tandvård

Statligt tandvårdsstöd

Det statliga tandvårdsstödet består av tre olika delar: allmänt tandvårdsbidrag, särskilt tandvårdsbidrag och högkostnads skydd, mer information finns på [Försäkringskassan](#).

Särskilt tandvårdsbidrag kan vara aktuellt för patienter som står på långvarig behandling med läkemedel med muntorrhet som biverkan (enligt FASS). [Läkarintyg för särskilt tandvårdsbidrag \(STB\)](#) är enkelt att fylla i. Ifyllt intyg lämnas av patienten till tandläkare eller tandhygienist.

Patienter med merutgifter över ett visst belopp (år 2024 över 14 325 kronor per år) för tandvård på grund av funktionsnedsättning kan ansöka om [merkostnadsersättning](#) från Försäkringskassan. (Merkostnadsersättning är inte relaterad specifikt till tandvård.) Med merkostnad avses kostnader som är utöver det vanliga för personer i samma ålder utan funktionsnedsättning. Behovet behöver styrkas medicinskt/odontologiskt.

Regionalt tandvårdsstöd

Det regionala tandvårdsstödet delas in i tre olika kategorier:

- Tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning: **F-tandvård**
- Tandvård som led i sjukdomsbehandling: **S-tandvård**
- Nödvändig och uppsökande tandvård: **N-tandvård**

Mer information finns på sidan [Regionalt tandvårdsstöd](#) på Vårdgivarwebben.

Hitta på sidan

[Statligt tandvårdsstöd](#)

[Regionalt tandvårdsstöd](#)

[Behandlingsrekommendationer tandvård](#)

Region Halland
Läkemedelskommittén

lakemedelskommitten@regionhalland.se